

HOOGLIED

Zeven motetten

op een thema

Voor vierstemmig gemengd koor, harp en cello

Hans Cok

Meer informatie over dit boek of over andere uitgaven van Proza Musica vindt u op www.prozamusica.nl

Omslagontwerp: Kees Proos

© 2010 Proza Musica muziekuitgeverij
De Riethoek 86
3901 KT Veenendaal
Telefoon: 0318 - 787272
Website: www.prozamusica.nl
Email: info@prozamusica.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 jO het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985 St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Inhoudsopgave

Toelichting op Hooglied	iv
Toelichting op compositie	v
Hans Cok	vi
Sytze de Vries	vi
Bestelgegevens muziek	vii

Motetten

1. De liefde is een vuur dat brandt	1
2. De zon straalt op haar hoogste punt	5
3. Daar komt mijn koninklijke held	9
4. Ach, mijn beminde is gegaan	15
5. Jouw mond verleidt mij zoet en zacht	18
6. De nacht is ons in 't geurig veld	24
7. Uit de woestijn van het gemis	30

Toelichting op Hooglied

Het Hooglied telt 117 verzen. Het is dus een klein boekje. Het woord God komt er niet in voor. Er is geen boek in de Bijbel waarin de zintuigen (het zicht, de reuk, de tastzin, de smaak, het gehoor) zoveel empoloi hebben en waarin sensitiviteit en vervoering zozeer hand in hand gaan. Het laat zich raden dat het daarom op uiteenlopende wijzen wordt gelezen en gewaardeerd.

Het Hooglied is een van de boeken in het Oude Testament respectievelijk de Tenach. Binnen de Tenach maakt het Hooglied onderdeel uit van de Geschriften en daarbinnen is het een van de vijf rollen (Megillot).

Naam

De Hebreeuwse naam Shir-HaShirim betekent letterlijk lied der liederen. Dat is een Hebreeuwse uitdrukking waarmee mooiste lied wordt bedoeld. Maarten Luther vertaalde dat als Hohes Lied en daaruit ontstond de gebruikelijke Nederlandse naam Hooglied.

Auteurschap

Het Hooglied is volgens de titelregel van Salomo. Het opschrift luidt namelijk: Lied der liederen, van Salomo. In de uitleg werd derhalve traditioneel Salomo als auteur beschouwd, maar moderne theologen pleiten op taalkundige gronden voor een latere datering, na de ballingschap of in de hellenistische periode. Minder liberaal georiënteerde theologen als Hengstenberg, Delitzsch, Zöckler en Keil houden in het algemeen vast aan een datering uit de periode van Salomo of vlak daarna. Moderne theologen gaan er dus vanuit dat de tekst op dit punt niet betrouwbaar is. Soms blijven argumenten daarvoor achterwege.

De canoniciteit van het boek werd binnen de joodse traditie ooit betwist. Zo verzette Akiba van de Grote Synagoge in Alexandrië zich tegen hen die het boek uit de canon wilden schrappen.

Inhoud

De inhoud van het boek bestaat uit een tweespraak in dichtvorm tussen twee geliefden, vaak erotisch van aard. De mannelijke figuur is hier Salomo, de vrouw is de Sulamietische, een herderin van eenvoudige afkomst. Een deel van de inhoud (hoofdstuk 3:6 e.v.) beschrijft een bruiloftsdag.

Thema, interpretatie en boodschap

Het thema van het boek Hooglied lijkt te zijn: de liefde tussen een bruidegom (Salomo) en zijn bruid (de Sulamith). Veel gedeelten in het Hooglied hebben een duidelijk erotische toonzetting. Om hier goed mee om te gaan, zijn er verschillende interpretaties. Genoemd kunnen worden de allegorische, de typologische en de letterlijke interpretatie. Het jodendom accepteert enkel de allegorische interpretatie.

In de **allegorische interpretatie** welke door het jodendom gevolgd wordt wordt het gehele boek Hooglied opgevat als een doorlopende beeldspraak. De liefde tussen bruid

en bruidegom is dan een beeld van de liefde tussen God en de gelovige. De allegorische interpretatie steunt zowel binnen het jodendom als het christendom op lange tradities. Binnen het jodendom wordt het Hooglied geïnterpreteerd als een allegorie over de liefde tussen God en Israël.

Binnen het christendom wordt het Hooglied geïnterpreteerd als een allegorie over de liefde tussen Jezus Christus en de kerk (waarbij de kerk moet worden beschouwd als de gemeenschap van hen, die in Jezus Christus geloven).

In de allegorische interpretatie wordt de beeldspraak direct vertaald naar wat er zich afspeelt in de liefde tussen God en de gelovige.

In de **typologische interpretatie** wordt het boek Hooglied letterlijk opgevat, maar niet zonder een diepere betekenis. Het Hooglied is dan een beschrijving van de liefde tussen bruidegom en bruid, die als diepere betekenis heeft: de liefde tussen God en de gelovige. De liefde tussen bruidegom en bruid is dus een type van de liefde tussen God en de gelovige.

In de typologische interpretatie wordt de beeldspraak eerst vertaald naar wat er zich afspeelt in de liefde tussen bruidegom en bruid, waarna de lijn wordt doorgetrokken naar de liefde tussen God en de gelovige.

Het Hooglied kan ook gezien worden als een wijsheidstekst met dubbele bodem woorden m.a.w. : als liefdedoorden die zowel bruikbaar zijn in de omgang met de geliefde als in de omgang met God (cfr. enkele hedendaagse hertalingen).

De **letterlijke interpretatie** ziet het boek Hooglied puur als een beschrijving van de liefde tussen bruidegom en bruid. Een liefdeslied dus, een beschrijving van de schoonheid van de liefde. De letterlijke interpretatie ging vaak vergezeld met speculaties over de aard van de personen die genoemd worden.

In de letterlijke interpretatie wordt de beeldspraak in principe alleen vertaald naar wat er zich afspeelt in de liefde tussen bruidegom en bruid.

In de Bijbel wordt de liefde tussen bruidegom en bruid overigens vaak als beeldspraak gebruikt. In het Oude Testament voor de liefde tussen God en Israël, vergelijk Psalm 45; Jesaja 54:4-6; 62:4, 5; Jeremia 2:2; 3:1, 20; Ezechiël. 16; Hosea. 2:16, 19, 20). In het Nieuwe Testament voor de liefde tussen Christus en zijn kerk, vergelijk Mattheus 9:15; Johannes 3:29; Efeziërs 5:23, 27, 29; Openbaring 19:7-9; 21:2, 9; 22:17.

Toelichting op compositie

In 2001 werd het koorwerk Hooglied in opdracht gecomponeerd en, speciaal voor de onthulling van een kunstwerk samen met de door choreograaf Pieter de Ruiter geproduceerde dansvoorstelling Corpora Mixta, bij het eiland Saenredam en in Theater Het Kruispunt uitgevoerd.

Het werk bestaat uit zeven motetten die op één muzikaal thema zijn gebaseerd; dit thema wordt eerst als chaconne geïntroduceerd en is daarna in elk motet op een of andere manier verwerkt.

In 'Hooglied' heeft de componist de intieme sfeer getracht weer te geven die de gedichten eigen zijn.

Hans Cok

Hans Cok (geb.1956) volgde zijn muzieklessen bij Kees van Eersel en daarna aan het Rotterdams conservatorium bij Jet Dubbeldam (orgel) en Theo Loevendi (compositie). Na het behalen van de onderwijs-akte B en het diploma Uitvoerend Musicus is hij werkzaam geweest als cantor-organist in de Kloosterkerk te Den Haag, als begeleider van diverse koren en als dirigent in de regio Rotterdam. Daarnaast is hij als docent toetsen verbonden aan de Stichting toBe.

Sinds zijn jeugd- en studiejaren heeft hij muziek geschreven voor zang en piano, enkele orgelwerken, koorwerken waaronder de Koraalfantasie over Psalm 46 voor mannenkoor en orkest, uitgevoerd in 1997; Hooglied zeven motetten op een thema, in 2001, en in april 2006 de Passion (Maassluis, kamerkoor 'Shalom'). De Passion is een twee-delig werk geschreven in sobere stijl op bijbelteksten uit de evangeliën.

Op 1 december 2006 is The Throne uitgevoerd door COV Hosanna in Maasland. In 2011 beleefde dit oratorium zijn tweede uitvoering door COV Hosanna. Ook dit werk is gebaseerd op teksten uit de Bijbel, ditmaal het boek Openbaring. Het werk is geschreven voor koor, soli, orkest en orgel.

Sytze de Vries

Sytze de Vries (1945) was jaren voorganger. De wekelijkse praktijk van de eredienst maakte hem ook tot schrijver en dichter. Veel van zijn teksten en liederen kregen inmiddels een plaats in de oecumenische Nederlandstalige liturgie.

Sytze de Vries werkt als zelfstandige in De Vertaalslag, Werkplaats voor het Woord in taal, toon en teken. Daar legt hij zich verder toe op onder andere het schrijven, het geven van lezingen en cursussen en adviezen.

Muziek

Bestelnummers:

- **HOOGLIED Zeven motetten op een thema**
(compleet: 20.175.001, koorpartij: 20.175.002, harppartij: 20.175.003, cellopartij: 20.175.004)

Deze uitgave bestaat uit de volgende onderdelen, die ook afzonderlijk besteld kunnen worden:

1. **De liefde is een vuur dat brandt**
(compleet: 20.167.001, koorpartij: 20.167.002)
2. **De zon straalt op haar hoogste punt**
(compleet: 20.168.001, koorpartij: 20.168.002)
3. **Daar komt mijn koninklijke held**
(compleet: 20.169.001, koorpartij: 20.169.002)
4. **Ach, mijn beminde is gegaan**
(compleet: 20.170.001, koorpartij: 20.170.002)
5. **Jouw mond verleidt mij zoet en zacht**
(compleet: 20.171.001, koorpartij: 20.171.002)
6. **De nacht is ons in 't geurig veld**
(compleet: 20.172.001, koorpartij: 20.172.002)
7. **Uit de woestijn van het gemis**
(compleet: 20.173.001, koorpartij: 20.173.002)

Kijk op onze website voor prijzen en bestellen: www.prozamusica.nl).

De liefde is een vuur dat brandt

Nr. 1 uit: HOGLIED Zeven motetten op een thema
voor gemengd koor, harp en cello

Tekst: Sytze de Vries
Muziek: Hans Cok

Nr. 20.167.001

$\text{♩} = 100$

Sopraan

Alt

Tenor

Bas

Harp

Cello

p

Lief - de is een vuur dat

8

p

De lief-de

De lief-de is een vuur dat brandt, een god-de - lij - ke vlam zo groot, de lief-de

brandt, een god - de - lij - ke vlam zo groot, een on - ver -

© 2011 Proza Musica, Veenendaal

Deze bladmuziek kan als DEMO afgedrukt zijn of is legaal aangeschaft. In dat laatste geval is zij voorzien van een rood stempel.
Zo niet, dan is deze muziek illegaal gekopieerd. Dat is wettelijk verboden. Kijk op www.prozamusica.nl of mail naar info@prozamusica.nl voor extra exemplaren.

De liefde is een vuur dat brandt - Hans Cok

14 *p*

een on - ver - ge - te - lij - ke
is een vuur dat brandt, een god - de - lij - ke vlam zo groot, een on - ver - ge - te - lij - ke
is een vuur dat brandt, een god - de - lij - ke vlam zo groot, een on - ver - ge - te - lij - ke
ge - te - lij - ke band die e - ven sterk is

19 *mp*

band die e - ven sterk is als de dood. Wek nooit de lief - de
band die e - ven sterk is als de dood. Wek nooit de lief - de
band die e - ven sterk is als de dood. Wek nooit de lief - de als zij
als de dood. Wek nooit de